

אוסלו ומגפת הנשק

written by דוד מ' וינברג | 08.09.2023

הסוד האפל מאחורי מגפת הנשק הבלתי מרוסנת ששוטפת את ישראל כיום הוא שהכול התחיל בהסכמי אוסלו, כאשר ישראל הסכימה לתת נשק לרשות הפלסטינית. קו ישיר עובר בין אוסלו לבין מצב העניינים הנוכחי, הנדמה למערב פרוע.

ישראל סיפקה לכוחות המשטרה של יאסר ערפאת עשרות אלפי רובים ומאות טונות של תחמושת. כלי הנשק הללו הגיעו עד מהרה לידיהם של 16 מנגנוני הביטחון הרשמיים השונים של ערפאת, ושל עוד קבוצות טרור מוצהרות ובלתי מוצהרות רבות אחרות.

תחילה ביקשה ישראל לפקח על השימוש שנעשה בנשק שלה ברשות הפלסטינית וכך לשלוט בו, באמצעות רישום החתימה הבליסטית של כל אקדח ורובה לפני העברתם לערפאת. אבל ההתלהבות בתקופת אוסלו ל"חיזוק" הרשות הפלסטינית הובילה להתרופפות הסדר במסירות הנשק, ועד מהרה איבדה ישראל את היכולת לעקוב אחריו.

גם ארה"ב ומדינות מערביות נוספות שהיו מעורבות במתן סיוע ביטחוני ואימונים לרשות הפלסטינית היו אמורות להיות חלק מהפיקוח, אך גם הן איבדו מהר מאוד את המעקב אחר ההצטיידות המתנפחת של יאסר ערפאת ושל הארגונים החמושים המרובים שלו.

חלק גדול מהנשק שסופק על ידי ישראל הופנה כלפי אזרחים ישראלים וכוחות צה"ל במהלך האינתיפאדה השנייה, מה שהוביל בסופו של דבר למבצע חומת מגן ב-2002.

למשך תקופה מסוימת הצליח המבצע להחזיר את השליטה הישראלית על זרימת הנשק לתוך ובתוך השטחים הפלסטיניים. אבל ב-2004 אישר מחדש שר הביטחון דאז, שאול מופז, מתן רישיונות נשק לכל שוטרי הרשות.

במהלך השנים שחלפו מאז נענה צה"ל בין היתר ללחץ האמריקני לאשר הקלות לרשות הפלסטינית ו"לחזק" את יורשו של ערפאת, מחמוד עבאס, וכך הגענו למצב העניינים הנוכחי של נשק בכל פינה. השורה התחתונה היא שבמהלך 30 השנים האחרונות כשלה מדינת ישראל באי מניעת המיליטריזציה של יהודה ושומרון ועזה, ובעקבות זאת של יישובים ערביים בישראל.

אם תשאלו גורם רשמי או צבאי כמה נשק לא מורשה ובלתי חוקי מסתובב באזורים הפלסטיניים ובישראל (בעיקר בקהילות ישראליות ערביות ובדואיות) לא תקבלו תשובה. אף אחד אינו יודע בוודאות, וההערכות משתנות בין כמות "מאסיבית" לכמות "מטורפת" ועד ל"בלתי מוגבלת". לפני יותר מעשור עמדו הערכות המשטרה על כחצי מיליון כלי נשק, ומאז, רק אלוהים יודע כמה כלי נשק התווספו.

מעבר לנשק שישראל עצמה העבירה לפלסטינים, מקורות הנשק הלא-חוקיים הם רבים (על פי

דו"ח מבקר המדינה משנת 2019): הברחות בגבול, ייצור מקומי, גנבה מבסיסי צה"ל, גנבה מבתים ישראלים ועוד. איראן תובעת בגלוי "קרדיט" על הנתח שלה בהזרמת הנשק, והיא בהחלט מממנת חלק גדול ממנו.

(באוגוסט 2022 התרברב מפקד משמרות המהפכה האסלאמית חוסיין סלמי כיצד הוא מעביר נשק לפלסטינים המעורבים ב"ג'יהאד" נגד ישראל, והוסיף כי בדיוק כפי שאיראן הצליחה בעבר לשלוח נשק לעזה, "אפשר לחמש את הגדה המערבית באותו אופן, וזה כבר קורה").

נכון, חיילינו לאורך גבול ירדן לכדו במהלך השנתיים האחרונות 1,600 כלי נשק שהיו בדרכם לטרוריסטים פלסטינים ולכנופיות פשע ערביות, ב-26 ניסיונות הברחה שונים. ההצלחות כללו גם את לכידת חבר הפרלמנט הירדני שנתפס באפריל מנסה להבריח 200 כלי נשק לגדה המערבית, ואת לכידת המשלוח של חומרי נפץ מקצועיים מתוצרת איראן בחודש יוני.

אבל על כל ניסיון הברחה שזוהה, סוכל או שובש על ידי הרשויות הישראליות, מספר עצום של מקרי הברחה אחרים עוברים בהצלחה ומבלי שהרשויות ידעו עליהם. ברוב המקרים, הגשמים הבדואים של צה"ל מזהים חדירות בגבול רק לאחר מעשה. למרות היקף הבעיה, רק אוגדה אחת של חיילי צה"ל מחזיקה את כל גבול ירדן, מהכינרת ועד ים המלח, ורק אוגדה אחת נוספת מפטרלת בערבה, מים המלח עד אילת.

מדי פעם, הצבא ו/או המשטרה מצליחים לשים את ידם על משלוח נשק גדול במיוחד או לחשוף מאגר נשק גדול בנגב, בגליל או בגדה. בשנת 2022 זה הסתכם בכ-500 רובים ואקדחים, בנוסף למוקשים ומטעני נפץ, רימוני יד והלם ולבנות חבלה [2] עלייה של יותר מ-30% בהשוואה לשנת 2021. 92% ממבריחי הנשק וסוחרי הנשק שנעצרו היו ערבים או פלסטינים.

אבל כל זה הוא דגי רקק. זו טיפה בים. כלי נשק ממשיכים להיות מוברחים בקלות לישראל במספרים ניכרים. הם גם נגנבים בהמוניהם ממחסני נשק ישראלים. באוקטובר האחרון נגנבו 30,000 כדורים ממחסני תחמושת בבסיס שדה תימן שבדרום. בנובמבר נגנבו 70 אלף כדורים ו-70 רימונים מבסיס צה"ל ברמת הגולן בצפון.

ובכן, הגענו למצב שבו כלכלת הנשק של הישראלים הערבים/בדואים ושל הפלסטינים משולבות זו בזו [2] עם מבריחים, גנבים, יצרנים וספקים כמו האיראנים שמשרתים לסירוגין הן את שוק הטרור והן את שוק הפשיעה, המזינים זה את זה.

אני מפנה אצבע מאשימה לקציני צה"ל בכל שלושת העשורים האחרונים, שלא רק המעיטו בסכנות אוסלו, אלא גם הבטיחו לציבור הישראלי שהגדה המערבית ועזה תהיינה מפורזות בכל מצב פוליטי.

אני מאשים את אלו שהיו המופקדים על ביטחון גבולות ישראל בשלושת העשורים האחרונים, ולא מנעו את היותם חדירים, כפי שפורט כאן.

אני מאשים את קציני המשטרה האמונים על החוק והסדר בקהילות המיעוטים בישראל, אבל כפי שידוע לכול, קהילות אלה הפכו לשבויות בידי כנופיות, עם קרבות ירי מדי לילה.

כל גורמי הביטחון הללו כשלו לחלוטין במשימות הליבה שלהם במהלך 30 השנים האחרונות ☹ עוד היבט של מורשת אוסלו המצערת.

פורסם ב-זמן ישראל 01.10.2023. מאמר המקור באנגלית פורסם ב-ג'רוזלם פוסט 08.09.2023 וב-ישראל היום 10.09.2023.